

„NE BÁNTSD A
MAGYART“

Zrínyi

MURAKÖZ

„Adasék tisztelet
a katoná
eszménynek“

Zrínyi-fóhász

Előfizetési ár: fél évre 6.— P.
Kiadóhivatal: Horthy Miklós-lér 6.

Csáktornya, 1943. november 5.

Politikai hetilap.
Megjelenik pénteken.

A FEKETE PIAC

Vannak emberek, akik ma a háboru ötödik évében még mindig nem hiszik el, hogy háboru van. Akik azt hiszik, hogy ma ép oly sűrűen kell a zsirnak végig folyni az állunkon, mint a boldog békevilágban. Akik nem tudják mi az az egytál étel és azt hiszik, ha nincs olyan böven minden az asztalon, mint valamikor volt, akkor vége lesz a világnak. Ezért csinálják a fekete piacot és veszik ki a szegény ember szájából a falatot. Zsebük tele van pénzzel, nem kérdeik, minek mi az ára, csak meg kell venni. Telhetetlenségükben nem törődnek azzal, hogy más embernek jut-e valami, csak nekik legyen minden.

Régi közmondás, kettőn áll a vásár. Így vagyunk a fekete piaccal is. Ha nem lesz a fekete piacon vásárló, akkor eladó sem lesz, illetve az eladó majd oda fogja adni eladniszándékolt portékáját a hivatalos áron. És minek is a fekete piac? Elégedjék meg mindenki azzal, amit a hivatalok rendelkezésére bocsátanak, akkor majd nem lesz fekete piac és nem kell panaszkodni. Magyarországon nem kell éhen halnia senkinek. A hatóságok gondoskodnak, hogy mindenkinek meglegyen a legszükségesebb betevő falatja, azzal pedig mindenki elégedjék meg és ne akarjon minden áron lakodalmi ebédeket fogyasztani.

Es ami a legfontosabb, lássa be mindenki, hogy ma háboru van és máshol még sokkal rosszabb a helyzet. Gondoljuk meg, hogy a hadsereg ellátása az első. Dicső honvédeknek, akik messze a hazától, hóban, szélben, rekkenő forró ságban és farkasordító hidegben állják a vartát, nem nélkülözhetnek. Nagy darab területet védenek, tehát sokan kell, hogy legyenek és így sok is kell nekik. Mit szólnának a telhetetlenek, ha ellenség mérné ki nekik a porciót, de nem tejen-vajban, hanem száraz kenyérben? Ahol ez így van, ott aztán nem lehet válogatni. Minket a Magyarok Istene és vitéz honvédségünk megmentett attól, hogy az ellenség kegyelméből éljünk, hát nálunk nem lehet meglegedni azzal, amit a lehetőségekhez képest kapunk? A kormány az aratás után már felemelte a kenyérfejadagot s mire e sorok napvilágot látnak, már itt a második emelés. Hus, krumpli, bab s más mi egyéb is jut mindenkinek, minek akkor a fekete piac? Még egyszer azt mondjuk a telhetetleneknek.

Ha nem volnának olyanok, akik minden áron mindent felvásárolnak, akkor a felesleget mindenkinek jutna egy kevés. Hazai büntetőtörvényeink szerint

a felbujtó bűnösebb, vagy legalább is olyan bűnös, mint a tettes. Ha a termelőnek erőnek erejével kínálják a magasabb árat s ügyszólván kitépik a kezéből terményeit, persze hogy bűnre csábul s más alkalommal már ő maga tartja az árat, mert tudja, hogy így is lehet. De a felhajtott árakból nincs sok haszna, mert az ipari termelő is kénytelen ugyanazt a kálváriát járni, drágán vesz, drágán él, tehát drágán kell eladnia.

Sokan erre azt fogják mondani, nincs elég ruha, azért van a drágaság és a zug forgalom. Hát kérjük szeretettel, erre azt válaszoljuk, Magyarországon nincs az a szegény ember, akinek ne volna legalább két rend ruhája. Akinek pedig öt-hat öltönye lóg a szekrényben, az ne igyekezzék még hatot szerezni hozzá, hanem engedje meg, hogy az vegyen, de csak egyet, akinek a kettő közül az egyik használhatatlanná vált. Emlékezzünk egyik miniszterünk, kora ősszel elmondott szavaira, hogy be fogják hozni a foltozott ruha és foltozott cipő divatját.

Nézzünk csak végig egy templom-

ból jövő, vagy egy vasárnap délutáni közönséget. Még mindenki békebeli ruhában jár. S ha végre rájönnek az emberek, hogy nem muszáj egy télen 3—4 kabátban s egy szezonban tudja lsten hány ruhában és bluzban járni, akkor majd jut azoknak is, akik igazán rá vannak szorulva és béke időben sem voltak olyan helyzetben, hogy megtölthették volna szekrényüket.

„Ne akarjon senki több több ruhát, kényeret, mint amennyi egy emberre jut“, mondotta Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter a nemzetvédelmi propaganda értekezletén. A kormány igyekszik az árnyóvot tartani s a fekete piacot letörni. De ehhez nem elég a kormány, a nemzetnek melléje kell állnia. Gondolja meg mindenki, hogy miként a katonának is meg kell elégednie a kimért porcióval, úgy a polgárok is elégedjenek meg azzal, amit ma nekik juttatni lehet, annyival is inkább, mert a polgári lakos sohasem végez olyan megerőltető szolgálatot, mint a katonaság s miként a katonaság is csak egy zubbonyban és köpönyegben jár, úgy mi is elégedjünk meg a háboru számára szerényebb ruházattal, akkor nem lesz fekete piac, nem lesznek árdrágitók és nem lesznek elégedetlen emberek.

Sp.

Hősök emlékezete

A honvédek gyászünnepsége

„Csak annak a nemzetnek van joga az élthez, amely meg tudja becsülni nemzeti hősei emlékét“. Így hangzanak e súlyos szavak s ma, ebben a vérzivataros világban, midőn Európa népei alatt reng a föld, évezredek alkotása dől romba, legnap boldog emberek ma hazátlan menekültek, szülők siratják gyermekeiket, gyermekek szülőiket, az ártatlanul meghalt polgári áldozatok vére az égbe kiált, milliárdok pusztulnak vagyomban, magyar hazánk felett pedig még mindig derült az ég, fényesen ragyog a nap, a Magyarok Istene örökös Szent István birodalma felett és az örök magyar hősök, akik Árpádtól Horthy Miklósig, ezer éven át becsületben tartották a magyar nevet, most is vérükkel és életükkel védik azt a hazát, amelyet az ösök rájuk bízta, hogy sértetlenül adják tovább unokáinknak s amelyért küzdeni fognak mindaddig, amíg az Országzászló széles e hazában ismét az árbóc tetején fog lobogni, hirdetvén az örök Magyarországot.

Lublintól Doberdóig, Odesszától a Piavéig, Bukaresttől a Lovcsenig, Don, Dnyeszter, Dnyeper, Sztalingrád, mely neveket kiáltunk még a világba? Mindenütt magyar vér öntözte a földet, a soha le nem győzött magyar vitézség irta lángbetűkkel a világtörténelmet. Hősök, akiknek nem remegett a kezük, amikor a Sztalingrádi rádió leadta az utolsó jelentést: „a védősereg bucsuzik, az utolsó golyó a miénk“. Thermopyle hősei a magas Menyországbán glédába vásták magukat, amidőn bevonultak a hősök az Örök Vezér elé, a Tejut két oldalán meggyújtották az

összes csillaggyertyákat és Csaba vezér parádjában fogadta „méltó utódai“ tisztelő jelentését.

Halottak napja! Gyászünnep! Nem! Mi nem gyászolunk, mi ünnepelek! Ünnepelek a kiontott magyar vér emlékéért, azt a sokezer magyar vitézt, aki a hazája védelmében áldozta életét! A csáktornyai temető közepén, a legszebb helyen, szabályos négyszögben, katonás rendben pihennek hőseink. Vannak köztük magyarok, muraközök, németek, osztrákok, törökök, bosnyákok és más nemzetségbeliek. Előttük, mint vezér a front előtt, vitéz Kaltróy Antal m. kir. honvédezedes. Mind egy formák. Valamennyien azt adták hazájuknak, ami a legdrágább — életüket! Most pedig csendesen alusznak és álmodnak. Álmodják a szebb jövőt, Európa nyugalma, Magyarország feltámadását a régi fényben és dicsőségben, sirjaik felett lebegő szellemük pedig azt a parancsot adta ki nekünk a szent ünnepen, hogy almutak valóra váltsuk! Vitézek, Frontharcosok, Tűzharcosok, Honvédek! Fogadjuk meg, hogy e szent eszméért élünk, halunk, hősi halottaink sirjait dicsőséggel övezzük!

A temetői ünnepség

E magasatos ünnepély kezdete 4 órára volt jelezve, de már a kora délutáni órákban a temető felé vezető Széchenyi úton aradozott az ünneplő közönség. Mindenkinek virágcsokor a kezében, mindez a hősök tiszteletére. Négy órára, a temető zsufolva. A hősök és vitéz Kaltróy Antal ezredes sirjánál díszszakaszok. Minden hősi sírnál egy-egy leventeiújr és leventeleány co-

Ruháit festesse, tisztíttassa

Oprave farbati, čistiti pre

Pálcsicsnál

Csáktornyai Flók: Baumsteiger üzletében

Horthy Miklós tér 9.

Gospodarstvo

Velki hasen od tikvinih koščic

Važno za naše gospodare

Prinas zraste čuda tikvih i čuda koščic, pak se jeno tomu nesu se gospodari trsili koščice spravlati, kajti nesu navek našli svoje rečune. Ako pak se koščice marljivo spravljaju i nutri daju, to pak čuda hasni orsagu pre mašči i soponu i čuda više vala, kak koščice živadi dati pojesti.

Zato je zisla naredba ministra za polsko, gospodarenje, štera oče pomagati gospodarom pre spravlanju koščic. Što bo do apriliša 15-ga dođege leta barem 100 kil na svojoj zemli sponvanih koščic nutri dal, on bo si mogel 400 klatrov zemle od onoga, de mora 1943/44 leta, povati fabričko seme, lene, konople, sunčanice i tak dale. Pod tem se razme, da za 100 kil koščic se oslobodi 400 klatrov v zemli od toga pojanja.

Poznato je, da su zadnje leto gospodari za saki metercent tikvinih koščic, zvun plače dobili i cedulu na pet kil sopona kupiti. Po novoj naredbi se ve sopon duplit da, to je za sakih 10 kil nutri danih tikvinih koščic se dobi cedula za kilu sopona kupiti. Te sopon se ne rečuna v on, šteroga gospodar more redovito kupuvati za familiju.

Dale moraju gazdi znati, da metercent koščic vala pre nutri davanju za 220 pšeničnih jedinica. Ve ako ktomu zememo, da letos koštaju koščice 90 pengő po metru, onda se vidi, da se našim gospodarom jako splati tikvine koščice skup spravlati i nutri dati.

Šteri gazda čuda koščic spravi, na menjšoj zemti je dužen fabričko seme povati, dobi čuda već sopona, čuda mu hasniju pre nutri davanju jedinica, a zvun toga dobi i lepe peneze.

Dužnost nutri davanja krušnoga zrnja za 1944 leto.

Zisla je naredba ministra za obskrbu naroda broj 123.600/953 K. M., po šteroj je saki polski gospodar dužen od svoje orane zemle od povanja 1944. leta, od sake zlatne korune čistoga katastralnoga dobička nutri dati 10 kil takšega krušnoga zrnja, štero vala za 10 pšeničnih jedinica. Ako ima orana zemla od 3 zlatne korune menjšega čistoga katastralnoga dobička, onda 30 kil krušnoga zrnja, štero vala za 30 jedinica, ako pak ima orana zemla prek 20 zlatnih korun čistoga katastralnoga dobička po mekoti, onda pak je treba 200 kil od mekote takšega krušnoga zrnja nutri dati, štero vala za 200 pšeničnih je-

dinic.

Opomena gospodarom

Ve da su posli žetve, mlati i pospravlanja minuli, saki gospodar se hapi jesenskoga oranja. Štemi posli opomenju z višesega mesta gospodar, da red nutri davanja zrnja, kak je letos bil ostane i za drugo lelo. Zato si naj gospodar tak napraviju rečune i tak si naj rezdeliuju setve na oranim zemlam, kaj bodo i kletu mogli nutri dati pšenične jedinice po čistom katastralnom hasnu. Nemre biti zato reč, kaj bi se nutri davanje zvršilo na kakši drugi način, kajti za te rečune napraviti ga ne dosti vremena. Zato se naj saki polski gospodar hapi z jesenskim polskimi posli, kaj si bude zemlu dobro obdelal i kaj mu bo leži stalo zvršavati dužnost nutri davanja.

KAJ JE NOVOGA?

— Ne smeti po cintoraj svetiti. Po naj-novešoj naredbi ministra za znutrašnje posle, kak i sa taborska leta, tak i letos, novembra 1-ga i 2-ga ne smeti po cintoraj svetiti i ludi se moraju do 5. vure popoldan vugnoti s cintora.

— 16 pengő za kilu čmelinoga vojska. Minister za obskrbu naroda je z najnovesom naredbom odredil, da za letošnjega čmelinoga vojska je treba platiti 16 pengő za kilu.

— Novembra 3-ga se hapiju škole. V celim Magyarskim orsagu v sim srednjim i narodnim školam bodo zapisi 28, 29. i 30 oktobra. Skolsko leto 1943/44. Se hapi se posod po celom orsagu novembra 3-ga, kak je to minister za veru i škole već vun dal.

— Švercal je cigaretne i štel je podmititi stražu. V občini Murabeszterce je patrola prijala Hozjan Ignaca pre švercanju cigaretnov. Da je švercar videl, kaj je zlo, obečal je honvedam 30 pengő, naj pustiju njega i cigaretne, samo kaj su Hozjana honvedi ne pustili, nego dotirali pred sod, tam pak je dobil 3 tjedne rešta. Sod je kreposten.

— Što ide na pot naj se toplo obleče. Direkcija državnih železnica je dala vun, da zbog šparanja z voglenom, kak lani, tak i letos, bo se slabše kurilo po cugaj i to tak, kaj se bo na šnelcugam i na cugam šteri ideju na dukše štreke, črez zimu slabše kurilo, a na domačim, šteri pelaju na kratkoj štreki, pak nikak. Zato opomenju stanovnike, što oče putovati, naj se toplo obleče.

Jeli sam platil za novine?

Leventaški glasi

Nešterne reči našim leventašam

(L. H. K.) Vitez Béldy Alajos altábornagy, divízijski general je v školi za levente zapovednike držal velkoga govora, v šterim je med više toga rekel ovo:

„Što dojde med leventaše, on se mora tak ponašati, da bo služil sakomu za peldu. Kaj ja očem, da drugi vćinuju, to moram ja sam znati pokazati, kak se ima vćiniti. Nigdar ne smeti kleti pred mlajšinom. Toga se moraju držati leventaši i zapovedniki. Denes se više kletva nesme trpeti“.

„Jako važno je mlajšinu pobožno voditi i brigati se za njihovo kršćansko življenje. Zahtevam, da leventaška mijašina ponuca nedelu za pobožnost i da pošteno Boga moli, kajti v tem orsagu križ i sabla navek skupa hodiju.“

„Organizacija leventaških puc je skorom važneša, kak ona za dečke. Štem bodo znali puce navćiti, da čuvaju familiarnoga komena. Mlajšinu s takše familije, de je i mati sama bila leventašica, bude mati znala odhraniti v takšem poštenju, kakšega se i ona navćila. Onda budu mogli dobre i poštenu mlajšinu odhraniti i pokazati.“

Saka magyarska leventaška puca naj se navći, kak je treba čuvati familiarnoga komena. Kak se leventaški dečki moraju navćiti sablu obračati i z drugim oružjem baratati, tak se moraju i leventaške puce navćiti čuvati domačega ognja i familiarno življenje.

Leventaške puce delaju sake fele narodne stvari s kuruznoga lušćinja.

Štacunski obluki su se posod puni s pletenimi koricami, škrlaki i šolci. Moda je pletene stvari nositi. Naše leventaške puce se posod delaju takše stvari, kaj je zvišesega prodaju, pak si zato drugo kupiju. Do matriala je lahko doći, kuruzno lušćinje je treba spraviti i to znutrašnje, mehke liste, dobro posušiti i onda je moći kaj-kaj toga splesti. Lepu modu su nam naše leventaške puce napravile i vredno je, od njih vućiti se.

Spravljajte jabučne koščice! Za kilu se plati ne 25, nego 40 pengő. Saki naj spravla! Deački koš purgarske škole zeme prek!

**Izléses nyomtatványok
gyorsan és pontosan
K É S Z Ű L N E K
a Muraközi Katolikus Könyvnyomdában**

Felelős szerkesztő: Pecsornik Ottó
Felelős kiadó és laptulajdonos: Pecsornik Ottó
Nyomta: Muraközi Katolikus Könyvnyomda — Csáktornyai
Munkácsdát jelölt: Szász Antal

Köbányai Polgári Serfözde

muraközi egvedárusítója, ugyszintén

PETÁNCI ÁSVÁNYVIZ főraktára

|| glavno skladišće PETANSKE kisele vode

jedini prodavec pive za Megyimurje i

Csáktornya, Kossuth L.-u. 1 sz. alatti

nyitrai MRÁZ TIBOR

Csáktornya, Kossuth L. vulica br. 1.

telephelyiségét ÁTHELYEZTE
A ZRINYI VÁR BELSŐ UDVARÁBA.

|| je svoje skladišće i magazine **PREMESTIL V ZNUTREŠNJI DVOR ZRINYI GRADA** (Staroga grada)

„NE BÁNTSD A
MAGYART“

Zrínyi

MURAKÖZ

„Adassék tisztelet
a katoná
eszménynek“

Zrínyi-fohász

Előfizetési ár: fél évre 6.— P.
Kiadóhivatal: Horthy Miklós-tér 6.

Csáktornya, 1943. november 5.

Politikai hetilap.
Megjelenik pénteken.

A FEKETE PIAC

Vannak emberek, akik ma a háboru ötödik évében még mindig nem hiszik el, hogy háboru van. Akik azt hiszik, hogy ma ép oly sűrűn kell a zsirnak végig folyni az állunkon, mint a boldog békevilágban. Akik nem tudják mi az az egytől étel és azt hiszik, ha nincs olyan bőven minden az asztaton, mint valamikor volt, akkor vége lesz a világnak. Ezért csinálják a fekete piacot és veszik ki a szegény ember szájából a falatot. Zsebük tele van pénzzel, nem kérdeik, minek mi az ára, csak meg kell venni. Telhetetlenségükben nem törődnek azzal, hogy más embernek jut-e valami, csak nekik legyen minden.

Régi közmondás, kettőn áll a vásár. Így vagyunk a fekete piaccal is. Ha nem lesz a fekete piacon vásárló, akkor eladó sem lesz, illetve az eladó majd oda fogja adni eladniszándékolt portékáját a hivatalos áron. És minek is a fekete piac? Elégedjék meg mindenki azzal, amit a hivatalok rendelkezésére bocsájtanak, akkor majd nem lesz fekete piac és nem kell panaszkodni. Magyarországon nem kell éhen halnia senkinek. A hatóságok gondoskodnak, hogy mindenkinek meglegyen a legszükségesebb betevő falatja, azzal pedig mindenki elégedjék meg és ne akarjon minden áron lakodalmi ebédeket fogyasztani.

Es ami a legfontosabb, lássa be mindenki, hogy ma háboru van és máshol még sokkal rosszabb a helyzet. Gondoljuk meg, hogy a hadsereg ellátása az első. Dicső hősvédeknek, akik messze a hazától, hóban, szélben, rekkenő forróságban és farkasordító hidegben állják a várát, nem nélkülözhetnek. Nagy darab területet védnek, tehát sokan kell, hogy legyenek és így sok is kell nekik. Mit szólnának a telhetetlenek, ha ellenség mérné ki nekik a porciót, de nem tejből, hanem száraz kenyérből? Ahol ez így van, ott aztán nem lehet válogatni. Minket a Magyarok Istene és vitéz honvédségünk megmentett attól, hogy az ellenség kegyelméből éljünk, hát nálunk nem lehet megelégedni azzal, amit a lehetőségekhez képest kapunk? A kormány az aratás után már felemelte a kenyérfajadagot s mire e sorok napvilágot látnak, már itt a második emelés. Hus, krumpli, bab s más mi egyéb is jut mindenkinek, minek akkor a fekete piac? Még egyszer azt mondjuk a telhetetleneknek.

Ha nem volnának olyanok, akik minden áron mindent felvásárolnak, akkor a feleslegből mindenkinek jutna egy kevés. Hazai büntetőtörvényeink szerint

a felbujtó bűnösebb, vagy legalább is olyan bűnös, mint a tettes. Ha a termelőnek erőnek erejével kínálják a magasabb árat s ügyszolván kitépik a kezéből terményeit, persze hogy bűnre csábul s más alkalommal már ő maga tartja az árat, mert tudja, hogy így is lehet. De a felhajtott árból nincs sok haszna, mert az ipari termelő is kénytelen ugyanezt a kálváriát járni, drágán vesz, drágán él, tehát drágán kell eladnia.

Sokan erre azt fogják mondani, nincs elég ruha, azért van a drágaság és a zug forgalom. Hát kérjük szeretettel, erre azt válaszoljuk, Magyarországon nincs az a szegény ember, akinek ne volna legalább két rend ruhája. Akinek pedig öt-hat öltönye lóg a szekrényben, az ne igyekezzék még hatot szerezni hozzá, hanem engedje meg, hogy az vegyen, de csak egyet, akinek a kettő közül az egyik használhatatlanná vált. Emlékezzünk egyik miniszterünk, kora ősszel elmondott szavaira, hogy be fogják hozni a foltozott ruha és foltozott cipő divatját.

Nézzünk csak végig egy templom-

ból jövő, vagy egy vasárnap délutáni közönséget. Még mindenki békebeli ruhában jár. S ha végre rájönnek az emberek, hogy nem muszáj egy télen 3—4 kabátban s egy szezonban tudja Isten hány ruhában és bluzban járni, akkor majd jut azoknak is, akik igazán rá vannak szorulva és béke időben sem voltak olyan helyzetben, hogy megtölthették volna szekrényüket.

„Ne akarjon senki több több ruhát, kényeret, mint amennyi egy emberre jut“, mondotta Rémenyi Schneller Lajos pénzügyminiszter a nemzetvédelmi propaganda értekezletén. A kormány igyekszik az árnyóvot tartani s a fekete piacot letörni. De ehhez nem elég a kormány, a nemzetnek melléje kell állnia. Gondolja meg mindenki, hogy miként a katonának is meg kell elégednie a kimért porcióval, úgy a polgárok is elégedjenek meg azzal, amit ma nekik juttatni lehet, annyival is inkább, mert a polgári lakos sohasem végez olyan megerőltető szolgálatot, mint a katoná s miként a katonaság is csak egy zubbonyban és köpönyegben jár, úgy mi is elégedjünk meg a háboru számára szerényebb ruházattal, akkor nem lesz fekete piac, nem lesznek árdrágítók és nem lesznek elégedetlen emberek.

Sp.

Hősök emlékezete

A honvédek gyászünnepsége

„Csak annak a nemzetnek van joga az élethez, amely meg tudja becsülni nemzeti hősei emlékét“. Így hangznak e súlyos szavak s ma, ebben a vérzivataros világban, midőn Európa népei alatt tera a föld, évezredek alkotása dől romba, tegnap boldog emberek ma hazátlan menekültek, szülők siratják gyermekeiket, gyermekek szülőiket, az ártatlanul meghalt polgári áldozatok vére az égbe kiáll, milliárdok pusztulnak vagy onban, magyar hazánk felett pedig még mindig derült az ég, fényesen ragyog a nap, a Magyarok Istene örökös Szent István birodalma felett és az örök magyar hősök, akik Árpád-tól Horthy Miklósig, ezer éven át becsületben tartották a magyar nevet, most is vérükkel és életükkel védik azt a hazát, amelyet az ösök rájuk bízta, hogy sértetlenül adják tovább unokáiknak s amelyért küzdeni fognak mindaddig, amíg az Országzászló szles és hazában ismét az árbóc tetején fog lobogni, hirdetőn az örök Magyarországot.

Lublintól Doberdóig, Odesszától a Piavéig, Bukaresttől a Lovcsenig, Don, Dnyeszter, Dnyeper, Sztalingrád, mily neveket kiáltunk még a világba? Mindenütt magyar vér öntözte a földet, a soha le nem győzött magyar vitézség írta lángbetűkkel a világtörténelmet. Hősök, akiknek nem remegett a kezük, amikor a Sztalingrádi rádió lendta az utolsó jelentést: „a védősereg bucsuzik, az utolsó golyó a miénk“. Thermopyle hősei a magas Menyországon glédába várták magukat, amidőn bevonultak a hősök az Örök Vezér elé, a Tejut két oldalán meggyújtották az

összes csillaggyertyákat és Csaba vezér parádeban fogadta „méltó utódai“ tisztelő jelentését.

Halottak napja! Gyászünnep! Nem! Mi nem gyászolunk, mi ünnepeünk! Ünnepeünk a kiontott magyar vér emlékét, azt a sok ezer magyar vitézt, aki a hazája védelmében áldozta életét! A csáktornyai temető közepén, a legzsebb helyen, szabályos négyszögben, katonás rendben pihennek hőseink. Vannak köztük magyarok, muraközök, németek, osztrákok, törökök, bosnyákok és más nemzetiségűek. Előttük, mint vezér a front előtt, vitéz Kaltróy Antal m. kir. honvédezes. Mind egy formák. Valamennyien azt adták hazájuknak, ami a legdrágább — életüket! Most pedig csendesen alsznak és álmoldnak. Álmoldják a szebb jövőt, Európa nyugalmat, Magyarország feltámadását a régi fényben és dicsőségben, sirjaik felett lebegő szellemük pedig azt a parancsot adta ki nekünk a szent ünnepen, hogy álmukat valóra váltssuk! Vitézek, Frontharcosok, Tűzharcosok, Honvédek! Fogadjuk meg, hogy e szent eszméért élünk, halunk, hősi halottaink sirjait dicsőséggel övezzük!

A temetői ünnepszeg

E magasztos ünnepély kezdete 4 órára volt jelezve, de már a kora délutáni órákban a temető felé vezető Széchenyi úton áradozott az ünneplő közönség. Mindenkinek virágcsokor a kezében, mindezt a hősök tiszteletére. Négy órára, a temető zsulova. A hősök és vitéz Kaltróy Antal ezredes sirjánál disszakaszok. Minden hősi sirnál egy-egy leventéjük és leventeleány cso-

korral kezében állt diszórésget. A sirok rendbe hozva, virággal diszítve. A temető kapujában a honvédelmi parancsnok és Pecsornik Ottó országgyűlési képviselő fogadták a megjelent előkelőségeket.

Pontba négy órakor a legmagasabb parancsnok fogadta a jelentést s ezután kezdetét vette az ünnepély. A honvédek, tanítóképezde és kereskedelmi középiskola növendékeiből alakult vegyeskar megható gyászszólozmánya után P. Zsálig Norbert ferencendi házfőnök, fényes papi kísérettel áldotta meg a sirokat. Felhangzott a katolikus sirámok: „De profundis clamavit!” Bizony clamavimus, clamavimus! Stratjuk a nemzet elhullott virágait. Stratjuk a termő ágakat, amelyek elszáradtak, mielőtt termést hoztak volna. De vértükből új hajtás fakad, a nemzet fája újra ki fog virágozni, a hősi vér pedig örök életet fog adni ennek a sokat szenvedett magyar népnek. A honvédség kebelében alakult bonyevác énekkar szívhez szóló gyászenéje után megkezdődött

a koszorúk elhelyezése

Az első koszorút a honvédelmi parancsnok tette le a tiszték, tisztelhetesek és legénység nevében „szerezzel, hódolattal és tisztelettel”. Dr. Vida Ferenc járási főszolgabíró a csáktornyai járás, Behojnik Mihály Csáktornya város, Kakóssy László frontharcos szervező tiszt a csáktornyai és környéki frontharcosok nevében, Polesinszky Jenő áll. tanítóképzőintézeti igazgató a képezde és növendékei, az áll. polgári iskola részéről Perusek László tanuló, végül az áll. népiskola nevében Zsganez Jolán leányka helyezte el a hősök sírjára. Majd felhangzott a kürtös jele „Imához”, a honvédség tisztelegésre fogta a puskáit, a háttérben dörögtek fel a diszórésre kirendelt ágyúk s nem volt lélek, amelyből nem fakadt volna igaz főhász a Mindenhatóhoz.

Bárány Ignác emlékére

Még vannak élő tanítók, akik Bárány Ignác kezéből vették át tanítói okleveleiket s még vannak sokan csáktornyai polgárok, akik ismerték a jóvalis öreg urat, a csáktornyai m. kir. áll. tanítóképezde első igazgatóját. Mi is néhányan még a világon vagyunk „napokat evő diákok”, akik az igazgató ur jóvoltából, hetenkint egyszer a „diakkönyhában jóltunkunk”.

Az elmúlt szomorú huszonhárom év alatt tilos volt megemlékeznünk a magyar kultúra zászlóhordozóiról, de a rossz alom elmúltával felújult emlékeink s sietünk leróni a kegyelet adóját azon férfiak sírjainál, akik Muraköz kultúráját harcolták, generációkat neveltek, szívük minden dobbanása a magyar hazáért s csak a magyar hazáért szolt.

A régi, boldog Magyarország idején a tanítóképezde növendékei, tanáraik vezetésével, minden évben halottak napján, gyászadalokkal és koszorúkkal áldoztak elhalt első igazgatójuk és időközben pályájuk kezdetén jobb hazába távozott kártarsaik sírjainál, de ezidén, a háborús viszonyok miatt a képezdei előadások még meg nem kezdődvén, Polesinszky Jenő a tanítóképző intézet igazgatója róta le a kegyeletet, hála és tisztelet adóját Bárány Ignác sírjánál a halottak koszorúba kötött virággal.

A magunk részéről e sorokkal hintünk egy szál virágot az utóórnek, Muraközben a kultúra zászlóit első ízben lobogtató, nagy tanférfiu haló poraira.

Sp.

„ARANY BÁRÁNY”

Kötöttáru üzem, CSÁKTORNYA

Kossuth Lajos u. 9. - Telefon 143.

Gyárt elsőrendű kötöttáru.

Tulajdonos: Kuráth Joachim

vitéz Kaltróy Antal sírjánál

Ezután a gyászoló, illetve ünneplő közönség vitéz Kaltróy Antal hősihalált halt m. kir. honvédezredes virággal gazdagon díszített sírjához vonult, ahol a katonai állomásparancsnok a honvédszázalaj nevében helyezett koszorút volt parancsnoka sírjára, Pecsornik Ottó országgyűlési képviselő a Vitézi Rend Zrinyi Csoportja nevében koszorúta meg volt vezetőjük nyughelyét. Behojnik Mihály pedig a város nevében róta le a kegyelet adóját egy szép koszorúval. „Imához” és tisztelegés a hős parancsnoknak, igaz részvét a megjelent özevgynek.

Ki volt ott? Mindenki ott volt, akinek keze lába ép. Vitézek, frontharcosok, hatóságok, leventék, leányok, ifjak, a közönség összes rétegei, mindenki ígygyekzent leróni a hála és tisztelet adóját hőseinknek.

Magyar Vitézek fent a Menyországban látottak ezt? Testetek pihenjen nyugodtan, lelketek örvendjen az Egi Boldogságban, mert akiket itt hagytatok, méltóak hozzátok, követni fognak benneteket vitézségen és örízni fogják dicső emléketeket míg a világ világ lesz és míg magyar lesz e földön.

Az aradi tizenhárom egyik tábornoka gyémántgyűrűjével ezt írta bőrtöme ablakára: „Hungária vergesse deire Toten nicht, als Kläger leben sie!” „Hungária ne felejtőd el halottaidat, mint vadlók élenek ők!” Igen, első világháborús és mai halottaink élenek mint vadlók! Vadolják a mindent elseprni akaró bolszevizmust, vadolják a világalomra törekvő angolszász kapitalizmust, vadolják az aruló szövetségést, de mint az Irás mondja, el fog jönni a nap, amikor leszen jaiszó és fogak csikorgatása azoknak, akik megtagadták Urunkat.

Sp

A Vitézi Rend Zrinyi Csoportja

hódolata gróf Zrinyi Miklós emlékének

November 1-én, Mindenszentek napján, a Vitézi Rend Csáktornyai Zrinyi Csoportja fejezte ki hódolatát vezérő eszményünk, a nagy hős, hadvezér és költő előtt.

1/2 órakor a ferencesek templomában ünnepi diszmiszt mondottak, amelyen megjelent a Zrinyi Csoport, a honvédség tisztiküldöttsége és az egész templomot betöltő ünneplő közönség. Mise után a Zrinyi Csoport tagjai, a tiszti küldöttséggel és ünneplő közönséggel felvonultak a Zrinyi emlékműhöz, ahol először a katonai parancsnok, utána pedig a Zrinyi Csoport nevében Pecsornik Ottó országgyűlési képviselő helyezett koszorút rövid beszéd kíséretében.

Tekintettel a háborús viszonyokra, nagyobb ünnepség nem volt.

HIREINK

— **Tanügyi hírek.** A szombathelyi tankezületi kir. főigazgató Kovács Stefánia muracsányi tanítónőnek a bocskai állami népiskolához való áthelyezését hatálytalanította. Áthelyezték Lapányi Jánost Kristófalváról Vaskorpadiba, Kordkovics Margitot Stridóváról az alsómaráci II. számú iskolához, Karácsonyiné Lengyel Valériát Perlakról Békéscsabára.

— **Tudnivalók a zsirbeszolgáltatásról.** A közellatási miniszter legújabb rendelete szerint a közfogyasztásra levágott sertések után hat-hat, a magánfogyasztásra levágott sertések után pedig 4, illetve 8 kg. olvasztott zsirt kell beszoolgáltatni. A gazdakönyvvel rendelkezők részére a gyűjtőhely vételjegyet köteles kiállítani, amelynek alapján a beszoolgáltatási kötelezettségbe beszámítják.

— **Megint bezártak egy muraközi malmot.** A hatóságok ismét kénytelenek voltak olyan intézkedést hozni, amellyel lezárták egy muraközi malmot. Ezuttal Szerneck Pal csaktor-

Uj MÉRLEGEK
MÉRLEGjavítások
FRANK mérlegüzem

NAGYKANIZSA

Eötvös tér 2/a.

Telefon: 509.

nyai malomtulajdonos darálómalma volt a soron. Ezt a malmot kerek három hónapra zárták be most hatóságilag. Az örlésre átvett gabonát, amit még nem örölkelt meg, tulajdonosaik szemes állapotban visszakiapják.

— **Egy muraközi kisfiu játék közben szíven lötte pajtását.** Megrendítő gyermek-szerencsétlenség történt Buzáson. Az aldozat Sostarics Ferenc 12 éves buzási fiucska. Az ottani közönségi pástornak a gyermeke. A kis Sostarics este 7 óra tájban pajtásával, Tassányi Józseffel játszadozott. Hogyan, hogyan nem, a kis Tassányi fiu kezében fegyver volt és a két gyerek azzal játszott. Eközben a fegyver véletlenül elsült és a kis Sostarics-gyereket a golyó pontosan szíven találta. A helyszínen meghalt. A nyomozás megindult annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért terhel-e valakit felelősség.

— **Hogyan készül a röntgengép?** — erről írt érdekes cikket Müller Ottó a Buvár októberi számában. A gazdag tartalom folyóirat cikkei közül ki kell emelnünk Cavallier József: Ahol kétszer virított egykor a rózsza, Ortutay Gyula: Magyar Simplicissimus, Pongrácz Sándor: A bélyei őspark biológiai állomása, Feliczán Vilmos: A növény, mint minta és Gáspár Gyula: Hortobágy-pusztá című írását. Ezenkívül cikkeket írtak még Leick János: A viztisztítás és vizlágyítás legújabb eredményeiről, Szále Lajos: A cukortartalmu növényekről és ifj. Dobos Debő a cementről. A tudomány műhelye rovatában megemlékezik a lap kiváló munkatársának, Raoul H. Francé-nak haláláról. A kiváló népszerű folyóiratot számos fénykép és rajz díszíti. A Buvár Cavallier József dr. szerkesztésében és a Franklin Társulat kiadásában havonta jelenik meg.

— **Lát-e a csiga?** — A Buvár októberi száma írja. — A csiga tapogatva halad előre. Ha ködaráb, vagy hasonló jól látható tárgy van az utjában, azt is megtapogatja, miközben hosszú szarvacskát teljesen kinyújtva tartja. Ha ellenben átlátszó üveglemezt állítunk az útjába és a csiga mit sem gyanítva megéri, egyszerre nagyon gyorsan behuza a tapogatót, sőt a fejét is. Ebből arra következtetünk, hogy az állat szemé, bár annyira kezdetleges még, hogy látása valójában nem alkalmatlan és a tapintóérzke vezető a csigát a maga útján, de azért némi szerepe mégis csak van a látószervnek is, amennyiben a tapogatók munkáját könnyíti. A kezdetleges szem főleg a nagyon érzékeny tapogató védelmére való.

Pályázat

Az O. M. T. K.

CSÁKTORNyai üzeme GÉP
és GYORSIRÁSBAN jártas
tisztviselőt keres.

Hirdessen a „Muraköz”-ben

Veni Sancte Spiritus

Megnyiták az iskolák

A Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium rendelete értelmében, november 3-án, szerdán megnyitották az iskolák. Már a kora reggeli órákban diákszótól hangosak voltak az utcák s ezzel Csáktornya vissza nyerte, oly óhajtott, régi képét. Hisz meg se tudunk lenni diákjaink nélkül, annyira szívünkhozótték.

Reggel 9 órákor ünnepi misére gyülekeztek a diákok, hívták a Szent Lelek, világoítsa meg elméiket, hogy a tudást könnyebben elsajátíthassák.

Mise után az Országzászlóhoz vonult a tanulóifjúság, minden iskola saját zászlója alatt, feltűnt köztük a tanítóképzőintézet viharvert, 23 éven át távol volt zászlója. A Hiszekegy eléneklése után Polesinszky Jenő, áll. tanítóképzőintézeti igazgató intézett néhány buzditó szót az ifjúsághoz, rámutatván az Országzászló feliratára, gróf Zrinyi Miklós 300 éves üzenetére, ami nekünk magyaroknak van, fegyverrel szerztük és fegyverrel kell meg tartani. Fegyver a tanulás, ők lesznek a jövő katonái, az ország fentartói és oszlopai, mindenki a maga helyén.

A Himnusz eléneklése után reménységeink bevonultak iskoláikban s megkezdődött a tanítás.

Ujancok eskütétele

Szerdán már korán reggel vig muzsikaszó hangzott végig a csáktornyai utcákon. Jöttek a sorköteles fiatalok, hogy eleget tegyenek hazájuk iránti kötelességüknek. Büszkén masíroztak zászlók alatt fiatal legényeink, de még büszkébben mentek délben, gazdagon felpántliközva, most már tiszti vezetés alatt, a Zrinyi Miklós térre, ahol P. Bakos Agoston hitoktató intézett hozzájuk lelkesítő beszédet, figyelmeztetvén őket az eskü szentségére. Például állította II. Rákóczy Ferencet, aki inkább elbujdosott és elvesztette óriási vagyonát, mintsem esküjét megszegte volna.

Ezek után az ujancok magyar és muraközi nyelven letették az esküt, utána a zenekar eljátszotta a Himnuszt.

Vigyázat! Nem szabályos nagyságu ivpapiron irt beadványnak kétszeres a bélyegilletéke

Régi nagyságu ivpapiron kétszeres bélyegilletéket kell leróni a hatóságokhoz intézett beadványokon. A 3450-1943 M. E. sz. rendelet bélyegilleték szempontjából meghatározza a hatóságokhoz intézett beadványok papírjának nagyságát. Ez a nagyság az utóbbi időben forgalomba hozott szabvány-papír nagysága: 21x30 cm, amelynek felülete 1250 négyzetcentiméter. Ha a beadvány ennél nagyobb, akkor a bélyegilleték kétszeres akkora. A régi ivpapír nagysága 21x34 cm, négy centiméterrel nagyobb a szabvány-papírnál. Ha tehát valakinek van ebből a régi készletből, mielőtt beadványt intéz ráta valamely hatósághoz, sürgősen vegyen le belőle 4 centimétert, mert különben hiába bélyegzi fel rendesen, meglepetezik, mert ilyen nagyobb íven benyújtott beadvány illetéke kétszerese a rendesnek.

SPORT

CsZTE (Csáktornya)-Turul SE (Kaposv.)
5 : 4 (1 : 1)

NB III. mérkőzés. Játékvezető Pazar (Pécs).

Az első féldő 3-ik percében a Turul szép letűsától megszerezte az első gólt. Ezután a CsZTE csapata támad hiába, de a 40-ik percében Benkő III. egyenlített 1 : 1.

A második féldőben a CsZTE már az 5-ik percében Benkő II. rugásából 2 : 1-re javítja az eredményt. Majd a 24-ik percében ismét Benkő II. lö egy gólt. A 27-ik percében a TURUL 3 : 2-re javítja az eredményt. Majd a TURUL hátvéd öngóljával 4 : 2 lesz az eredmény. A 27-ik percében sikerült a Turulnak 4 : 3-ra szépíteni az eredményt. A Turul játékosainak durva játékkal sem tudnak eredményt elérni. A 42-ik percében Verbánec fejel egy gólt 5 : 3. És végül a 47-ik percében a Turul 5 : 4-re egyenlített.

A CsZTE különösen a második féldőben gyönyörűen játszott. Viszont a Turul játékosai gyorsak, de durvák voltak.

ÁBRILBAN

is az Ön érdekelt
szolgáltuk, mert
jót és minőséget
adtunk.

BÉKÉBEN

is emlékez-
zék erre!

PHILIPS

rádió

MÁVAUT

Autóbusz-menetrend*

MÁVAUT

Ervényes 1943. november 1-től visszavonásig.

Vasárnap és ünnepnap az összes forgalom szünetel.

Muraszombat—Alsólendva—Letenye—Nagykanizsa

	c.	d.		
Muraszombat pu.	i.	7.13		
Muraszombat Korona sz.	i.	7.07	7.25	14.00
Belatic	i.	7.47		14.52
Lendvavásárhely	i.	7.49		14.52
Alsólendva Korona sz.	e.	8.40	8.40	15.45
Alsólendva Korona sz.	i.	8.50		15.55
Letenye	i.	6.05	8.50	10.00
Nagykanizsa Korona szl	e.	6.55	9.40	10.50
Nagykanizsa pu.	e.	7.05	11.00	13.00
				12.35
				13.00
				13.45
				14.50
				16.00
				16.50
				17.05
				17.50
				18.05

Stridóvár—Csáktornya—Belica—Perlak

é.	é.	i.	é.	é.
4.50		i.	Stridóvár	é.
5.14		i.	Muraszombat	é.
6.—		é.	Csáktornya, Zrinyi tér	é.
6.05		é.	Csáktornya pu.	18.10
				17.49
				17.—
				16.50
6.10	—	i.	Csáktornya pu.	é.
6.30	12.30	i.	Csáktornya, Zrinyi-tér	é.
6.49	12.49	i.	Belica	16.43
7.39	13.39	é.	Murakirály Perlak pu.	é.
				9.50
				16.35
				9.32
				16.17
				8.41
				15.26
7.39	13.59	i.	Murakirály—Perlak pu.	é.
7.50	14.10	é.	Perlak	é.
				8.21
				15.06
				8.10
				14.55

Megjegyzések:

c. = Csak szerdán és pénteken közlekedik.

d. = Csak hétfőn és szombaton közlekedik.

é = Csáktornya—Perlak között csak hétfőn, szerdán és pénteken közlekedik.

*E közleményt sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

Hogyan védekezünk a gyújtóhasáb és a foszforos gyújtóbombák ellen

Az angolszászok legujjabban egyébfajta gyújtóbombák mellett, különösen az elektron termiből készült gyújtóhasábokat és foszforos folyadékot tartalmazó gyújtóbombákat és kannákat alkalmazzák.

A gyújtóhasáb hatszögletű, kb. 57 cm. hosszú, ceruzához hasonló rud, amelynek acélból készült feje, nemcsak a háztető, hanem a fűdémeket is átüti és a lakások belsejében robban. Sulya kb. 2 kg. Burkolata könnyen gyullad és hevesen égő elektron fém. Magában a hasábon belül termitógácsák vannak, amelyek vakító fehér lényen égnék és a hasáb burkolatával együtt fehéren izzó lepényt képeznek. Ujabb ezeket agyújtóhasábok robbanótöltettel ellátva is alkalmazzák, hogy az oltásban résztvevők testi épségét veszélyeztessék. Bár nem minden gyújtóhasábon van ilyen robbanótöltet, mely a kézigátránat repeszhatásához hasonlóan működik, mégis mivel sohasem tudni, hogy melyik gyújtóhasáb robbanótöltetű, minden gyújtóhasáb oltásánál igen óvatosan úgy kell elbánni, mintha robbanótöltete volna, az az fal mögött kell a tüzet oltani.

A foszforos gyújtóbomba különösen a lakásokra nézve nagyon veszélyes, mert a robbanásnál szétfröccsenti tartalmát, mely gyúllékony tárgyat, vagy anyagot érve azonnal égni kezd és a lakást percekben belül lángba borítja. Maga a bomba kb. 14 kg., vagy súlyosabb. Nagy magasságból dobva, nemcsak a tetszerkezetet, hanem a mennyezetet, sőt több emeletet átütve, a felrobbant bomba szétfröccsönő anyaga utában több helyiségben is kifelé hatását. A bomba maga henger alakú, kb. 80 cm hosszú, alul fémgömb kiképzésű. Itt van elhelyezve az érzékeny gyújtó, mely teccapódáskor fekete löport gyújt meg a henger belsejében lévő foszforos folyadék kivételére.

Az ily módon felrobbantott bomba, a benzol, foszfor és egyéb anyagokból kevert tapadás gyújtóanyagok erős füstképződés között szétfröccsenti. (Célzerű a lakásokból a háború tartamára könnyen gyúllékony tárgyakat, mint fűgöngyöket, szőnyeget, diszteritöket stb., leszedni és tűzbiztosan tárolni.) Sima és kemény faanyagot a foszforos anyagnak csak lassan égelti át s így ezek a tárgyak menthetők. A keletkezett füst mérgező hatása és a légzőszerveket erősen ingerli.

Tűzoltás és védekezés

Betűszerinti értelemben véve a foszforos

gyújtóbomba rendkívül veszélyes lehet, ha a keletkezett tűzészkek oltása azonnal meg nem indul. Képes lakóházakat, sőt egész utcákat rövid időn belül elhamvasztani. Hogy ez elő ne fordulhasson, a lakóosság minden egyes tagjának fel kell készülni a tűzészkek leküzdésére, illetve mindenkinek érteni kell az egyszerű tűzoltáshoz, mert nincs olyan város, amelynek oly bőséges tűzoltósága lenne, hogy a többszáz helyen fellángoló tüzeket oltani tudná.

Az oltásban tehát nemre való tekintet nélkül minden felnőtt egészséges embernek segíteni kell, még akkor is, ha a tűz nem a saját, hanem a szomszédházban keletkezett.

Egy légítámadás lezajlása után, a lakóház légóltalmi őrségének az óvohelyről azonnal fel kell szálladnia a padlásra, míg a lakók többi felnőtt tagjainak lakásukra (ezért nem szabad a lakások ajtóit kulccsal bezárni). Felérve a padlásra, illetve a lakásba, az ott észlelt füst azonnal elfogja árulni, hogy gyújtóbomba érte-e a házat. Ha füstöt nem észlelünk, több mint valószínű, hogy gyújtóbomba nem hullott a házra, vagy ha hullott az valamely oknál fogva nem robbant. A padlás tetőzetét, illetve a lakások mennyezetét minden szobában át kell vizsgálnunk, nincs-e rajtuk rés, melyet fel nem robbant gyújtóbomba ütött. Ha fel nem robbant gyújtóbombát találunk a lakásban, ahhoz ne nyúljunk, hanem értesítsük a hatósági tűzoltóságot, melynek megérkezéig vízzel és homokkal felszerelve, tartunk a mellette lévő helyiségben őrséget mert esetleg a bomba késleltető gyújtóval van felszerelve és egy bizonyos idő eltelté után mégis felrobban.

Hogy a gyújtóbombák okozta tüzet késedelem nélkül oltassuk, igen fontos, hogy úgy a padlástereken (télén a padlásfeljáró előtti szeleget helyiségben) mint a lakásokban állandóan tároljunk kádakban, vagy edényekben vizet és homokot. Mivel a keletkezett füstben, azonnal nem tudjuk megállapítani, hogy gyújtóhasáb, vagy foszforos bomba érte-e a házat, vizet csak akkor szabad azonnal használni, ha felcsapódó lángokat észlelünk és ha nem vakítóan fehér, sziporkázó. Ha vakítóan fehér lángot, vagy izzó anyagot látunk, gyújtóhasábbal van dolgunk és ez esetben az oltáshoz homokot kell használni, mert ha vizet öntünk a szétolvadt termilpenyre durranógáz keletkezik és még nagyobb tüzet okozunk. Vizet csak a homokkal való befedés után szabad használni, de ez esetben bőségesen.

(Folytatása következik.)

Levente hírek

Néhány szó leventéinkhez.

(L. H. K.) Kivonat vitéz Bély Alajos altábornagy J. H. N. és T. O. V. a járási Leventeiparancsnokok és körzetparancsnokok számára rendelt ötnapos tanfolyamon megtartott beszédből.

„Aki a levente intézménybe kerül, annak úgy kell viselkedni, hogy az ifjuság példát vegyen róla. Amit akarok, hogy más cselekedjen, azt magamnak kell megmutatnom, hogy hogyan kell megtenni. Soha nem szabad káromkodni az ifjuság előtt. Az alarendelt oktatokat is a leghorribban elő kell venni ebben az irányban. A káromkodást ma már nem tűrjük meg.”

„Ebben az országban mindenki magyar állampolgár. Mindenki egyformán részesül a törvény áldásaiban, akár milyen nyelven is beszél, de ugyanakkor egyformán felelős is előtte. Mindenkinek érznie kell, hogy idetartozik és szívesen vesszük, hogy hozzánk tartozik.”

Súlyt helyezek a vallásos nevelésre, az ifjuság lelki gondozására. Megkövetem, hogy a levente ifjuság a vasárnapot a lelki gondozásra használja fel és imádkozzék, mert a kereszt és a kard mindig együtt volt ebben az országban.”

„A leventeiparancsnok intézmény majdnem fontosabb a fiuknál. Ezzel sikerült a leányt fegyverrel odavonni a családi tűzhely megőrzésé-

hez. Az ilyen családból származó ifjut majd az anya, aki maga is leventeleány volt, azokkal az elvekkel telíti, amelyek szerint mi ezt a leányt felneveltük. Milyen könnyű lesz majd ilyen körülmények közt az ifjuság nevelése.

Tanulja meg minden magyar leány, hogyan lesz a családi tűzhely örözigévé. Miként a leventetű meg tanulja a kardforgatást, úgy tanulják meg a leányok a családi tűzhely kialakítását s megőrzését.”

Közgazdaság

**A m. kir. közellátásügyi miniszter
54.300.1943. K. M. számú
rendelete**

a belföldön előállított egységes mosó-, pipere- és babaszappan, rud- és kockaborotvaszappan, valamint az egységes mosópor legmagasabb gyári eladási és fogyasztói árának megállapítása tárgyában.

(1.) A szappan és egységes mosópor legmagasabb fogyasztói ára az ország területén egységesen:

Első Muraközi Szövöde Rt.
CSÁKTORNYA
Széchenyi u. 50 • Telefon: 31.
Központi iroda: BUDAPEST

1. Egységes mosószappan
100 gr gyártási sulyu darabonként — 38 p
200 gr gyártási sulyu darabonként — 76 p
2. Egységes piperezappan
100 gr gyártási sulyu darabonként — 64 p
3. Babaszappan
80 gr gyártási sulyu darabonként 1.06 p
4. Kockaborotvaszappan
70 gr gyártási sulyu darabonként — 70 p
5. Rudborotvaszappan
60 gr gyártási sulyu darabonként 1.04 p
6. Egységes mosópor
1/4 kg-os csomagolásban — 54 p
1/2 kg-os csomagolásban 1.06 p

(2.) Az előállító köteles a forgalomba kerülő egységes mosó-, pipere- és babaszappan, ugyisint a kockaborotvaszappan, valamint a rudborotvaszappan és az egységes mosópor csomagolásán annak darabonkinti, illetve csomagonkinti fogyasztói árát feltüntetni.

A marhalevelek új ára

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a marhalevelürlapok forgalombahozásáról. A rendelet értelmében a júl, kecske, továbbá felévesnél fiatalabb malac nyilvántartására 50 filléres, a felévesnél idősebb, vagy hizott sertés, kétevesnél fiatalabb ló, szarvasmarha, bivaly, továbbá korukra való tekintet nélkül szamar, vagy öszvér nyilvántartására 1 pengős, a kétévesnél idősebb ló, szarvasmarha, vagy bivaly nyilvántartására 2 pengős, a háromévesnél idősebb ló honvédelmi nyilvántartására 1 pengős értékű új marhalevelürlapok kerülnek forgalomba. A még forgalomban lévő régi marhalevelürlapokat megfelelő bélyegkiegészítéssel továbbra is lehet használni.

Kis hírek a nagyvilágból

Délvidéki völegényszöktetés, azaz mi történik, ha a hős történetesen gyáva

Szenzációs szöktetési eset középpontjában állott nemrégben Levere argentinai milliárdos érellyes fellepéséről közismert leánya. Rosita délies szenvedélyességgel beleszeretett egy mérnökbe, aki hasonlóképpen szerelmét gyulladt a leány iránt, mikor azonban a milliárdos hűdigen elutasította, családában vonakodott szerelmével még egyszer találkozni és még inkább a leány szöktetési ajánlatát elfogadta. Rosita azonban nem azért volt milliárdosleány, hogy valamely ohajának elutasításába belenyugodjék és kényszer szabályokhoz folyamodott. Amint a mérnök egy este hazatért lakására, hirtelen négy erős ember rontott rá, elkibittották és a partvidék egy magányos helyére szállították, ahol már ott várt Rosita jachta és a megsöktetett völegény nyomban kifutott a nyílt tengerre. Amikor a mérnök néhány óra múlva felébredt, menaszonyja karjaiban találta magát. Mondani sem kell, hogy ez a fogadtatás az ellenkezés utolsó maradványait is megtörte a mérnökben és a milliárdos is hamarosan kénytelen volt a belejezett tények sulya alatt beadni derekát.

Izléses nyomtatványok

gyorsan és pontosan

K É S Z Ū L N E K

a Muraközi Katolikus Könyvnyomdában

MEGYIMURJE

Preplatna cena: 6.— P. na pol leta.
Vuredništvo: Horthy Miklos-tér 6.

Csáktornya, 1943 november 5

Politički tjednik
Zide saki petek.

ČRNI PIAC

Jega ljudi na svetu, šteri denes, v petom letu tabora još navek nečeju veruvati, da smo v taboru, šteri misliju, kaj njim i ve mora mašča tak gosto teči po bradi, kak je to bilo v srečnom mirnom vremenu. Ludi, šteri neznađu, kaj je to negda bilo, onda bo kraj svetu. Ovi delaju črnoga piaca i vlečeju vun siromaku kruha z zob. Žepi su njim puni penez, ne pitaju, kaj košta, samo kupiti po sakoj ceni. V svojoj nezasičenosti ne pitaju, jeli drugi človek ima kaj jesti, samo naj bo njim sega dosti.

Stara je reč, da sema navek dva delaju, prodavec i kupec. Tak smo i s črnim piacom. Ako nabo na črnom piacu kupca, onda niti prodavca na, i što bo kaj štel prodati, bo dal po službenoj ceni. I čemu je te črni piac? Naj bo saki zadovolen z onim, kaj mu vlasti dozvoliju, onda nabo črnoga piaca i nišči se nabo moral pretožiti. V Magyarskom orsagu nišči ne mora od glada hmreti. Vlasti se brigaju za to, kaj saki dobi najpotrebnešega falačka kruha, a stem pak naj bo saki zadovolen i naj ne zahteva na saki način gostuvanjske obede.

A kaj je najglavneše, saki človek mora prevideti, da je denes tabor i daje drugi čuda huje.

Moramo si premisliti, da je prva dužnost obskrabeti soldadžiju. Naši dični honved, šteri dalko od domovine, v snegu i vetru, v peklenskoj vročini i oštroj zimi trdo držiju stražu, nesmeju stradati. Oni braniju velkoga falata zemle, zato njih mora čuda tam biti, tak onda i čuda nucaju. Kaj bi rekli oni nezasičeni, ako bi njim nepriatelji merili porciju, ali ne putra i mleko, nego suhoga kruha. De je tak, tam bormeš ne moči zbirati, nego človek mora biti zadovolen z onim, kaj dobi i onda tiho. Nas je Bog občuvati i vitezki honvedu su nas obranili od toga, da bi živeli od nepriateljske milosti, a zakaj onda nebi bili zadovolni stem, kaj po mogućnosti dobimo? Vlada je potli žetve jempot već povekšala kruhove porcie i dok bodo ove reči štampane, bodo po drugoć povekšane. Meso, krompera, bazola i drugo kaj—kaj takšega dobi saki človek čemu onda črnoga piaca? I drugoć tak velimo, za one, šteri se nemreju zasitiiti.

Ako nebi bilo takših ljudi, šteri pod silom i pod saku cenu se kupiju, onda bi i drugi mogli kupiti, z onoga, kaj komu zvišešega hodi. Naši zakoni tak veliju, da on, što koga na kakše grešne delo, nahujsti, jer vekši, ili barem takši

grešnik, kak on, što greha včini. Ako povatelu s silom strgaju robu z rok, onda je ne čudo, ako se da na greh navabiti i drugi pot već bo sam držal cene, kajti vidi, da je i tak moči. Istina, da ste preveč natirane cene nema čuda hasna, kajti i meštri moraju istu kalvariju hoditi, drago kupujuju, drago živiju, tak moraju onda i drago tržiti.

Čuda ludi bodo nato rekli, je nega dosti opravne, i zato je črni piac. Na to moremo odgovoriti samo to, da ga na magyarskoj zemli ne tak velikoga siromaka, šteri nebi imel barem dve opravne. A on, što ima pet-šest kikli, rugane i sake fele, naj se ne trsi, još drugih šest spraviti kcoj, nego naj dozvoli, kaj si on kupi, ali samo jenu, šteri je od dveh jenu već rezdlr. Moramo se zmisliiti za reči jenoga našega ministra, štere je zgovoril s tople jeseni, da bude došla moda zakrpane opravne i zakrpanih šolcov.

Či poglednemo ludi, da ideju s cir-kve, ili v nedelu popoldan na špancer,

vidimo, da si još hodiju v opravi z mirnoga cajta. Da bodo jempot ludi došli na to, kaj si je za ve ne treba preveč prebirati v opravi, ne treba saku nedelu drugač se obleči, fajne puce su i v stari opravi fajne, onda si bodo mogli kupiti i oni, šteri su toga za istinu potrebni i niti v mirno vreme ne su bili tak srečni, kaj bi si bili mogli ormare napuniti.

„Nišči naj ne zahteva već kruha i opravne, kak kulko na jenoga človeka dojde“ rekel je Reményi Schneller Lajos fñancminister na jenoj službenoj konfereñciji. Vlada se trsi cene držati i črnoga piaca zatreti. Ali ktomu je ne dosti vlada, narod mora kcoj stati. Naj si saki premisli, da kak soldat mora biti zadovolen z onom porciom, šteru mu odmeriju, tak naj i civilni ludi bodo zadovolni z onim, kaj se njim dati more. stem više, kajti civilni človek nigdar nemre dojt v one poteškoče, štere soldat mora pretrpeti i kak soldat nosi samo jenu bluzu i jenoga kepenjka, tak moremo i mi biti zadovolni za vreme tabora z malo menje opravom, onda nabo črnoga piaca, nabo nabijačov cen i nabodo nezadovolni ludi.

Sp

Spomen našim junakam

Honvedska parada na cintoru

„Samo on narod ima pravo živeti, šteri zna poštuovati spomene svojih narodnih junakov.“ Tak govoriju ove teške reči i denes, v tem krvavim svetu, da se gible zemla pod semi narodi cele Europe i ruši se, kaj su stvorila jezera leta. Včera srečni, veseli ludi, denes begunci prez krova, roditeli se plačeju za decom, deca za roditelama krv nekrivo i nečužno zaklanih civilnih aldovov kriči do neba, ginaju imetki na jezere miljonov vrednosti, a ober naše magyarske domovine je još navek vedro nebo. svetio nam je sunce, Bog branitel Magyarske zemle čuva kralstvo Svetoga Stefana i vekovečni magyarski junaki. šteri su od Árpáda do Horthy Miklósa, črez jezero let v poštnju držali magyarsko ime, i ve svojom krvi i življenjem braniju onu domovinu, šteru su njeni starci ostavili, da ju prez falinge daju prek svojim odvetkam i za šteru bodo harcuvali tak dugo, dok se bo crsačka zastava v toj širokoj domovini nazaj visoko na vrhu vijala i glasila vekuvečnu Magyarsku.

Od Lublina do Doberda, od Odesse do Pive, od Bukaresta do Lovčena, Don, Dnjeper, Stalingrad kakša imena očete još, da vam zakričimo v svet? Sigdi je magyarska krv polevala zemlu, nigdar ne preladani magyarski vitezi pišeju z zerečimi slovami svetsku povest. Junaki, šterim neje drhtala roka, da je radio v Stalingradu dal svojeg zadnjega glasa: „Braniteli se spričavaju, zadala kugla je naša“. Tristo grčkih junakov su se v red postavili v Visokom Nebu, da su naši junaki dorukovali pred nebeskoga generala. Na Mlečnim potu su se sveče vužgali i naši starinski velki voditeli su v paradu stali, da su prijeti pozdrava „vrednih odvetkov“.

Dušni Den! Parada žalosti! Ne! Mi ne držimo žalostnu paradu, nego svetka! Svetujemo spomena preljane magyarske kvvi, onih čuda magyarskih vitezov, šteri su za obranu domovine aldovali svoje življenje. Na srdini cintora varaša Csáktornya, na najlepšem mestu, na kvadratnom placu, v soldačkom redu počivaju naši junaki. Jesu med njimi magyari, megyimurci, nemci, austrijanci, turki, bošnjaki i sake fele drugi. Pred njimi pak, kakti voditel pred frontom, vitez Kaltróy Antal m. kr. honvedski ezredes. Si su jednaki. si su ono dali za domovinu, kaj je najdraže svoje življenje. A ve stiha počivaju i senjaju. Senjaju za lepu budućnost, za mir v celoj Europi, da se bo magyarska zdigla v staroj svetlosti i diki, a duh njihov, šteri leti ober njihovih grobov, nam je dal zapoved na te velki svetek, da spunimo ono, kaj oni senjaju.

Vitezi, Frontski Soldati, stari i novi, Honved! Zagovorimo se, da bodemo živeli i hmrlji za ovu svetu misel i da bomo grobe naših junakših pokojnikov spunili z dikom!

Parada na cintoru

Tak je bilo rečeno, da se bo ova zvišena parada hapila ob štrti vuri, ali već celi odvečer je Széchenyi vulica proti cintoru puna bila ludstva. Saki nosi cvetije v rokaj, se to na diku naših junakov. Ob štrti vuri cintor ves pun. Pre sakim junakšim grobu paradna straža. Pre grobaj junakov i pre grobu vitez Kaltróy Antala ezredesá paradna soldadžija. Pre sakim grobu jen leventáš i leventášica s cvetjem v rokaj. Grobi v red postavljani i puni cvetia. Pre velkim vratim cintora honvedski zapovednik i Pecsoznik Otó

orsácki oblegat čeka dostojnike.

Punktum ob štiri vuri je najvišiji komandant prijel raporta i parada se hapila. Popevači honvedski, preparandije i trgovačke srednj škole su popevali žalostnu molitvu. Zatem je P. Zsallig Norbert franciškanski gardijan s paradnom asistencijom blagoslovil grobe. Začula se smrtna molitva: „De profundis clamavit“ „Iz globline vapimo“ Borneš vapimo i kričimo. Plačemo se za mladi cvet narodov, štéri ju vehnul. Plačemo se za sada kite, štère su se posušile predi, kak su sadno drvo bo z nova precvelo, a njihova junacka krv bo dala vakivečno življenje tomu, čuđa mo pretrplenomu magyarskomu narodu. Još su popevali bunjevci, štéri tu služuju, za tem pak su

položili vence

Prvoga venca je doli del honvedski zapovednik, v ime oficeroz oficarskih namestnikov i honvedov „z ljubavi, pokorno i s poštuvanjem“. Dr Vida Ferenc jaraški fõszolgabirov dene doli venca v ime jaraša, Behojnik Mihály v ime varaša Csáktornya, Kákossy László oficer v ime frontskih soldatov varaša Csáktornya i okolišnih sel, Polesinszky Jenő direktor preparandije v ime preparandije i deakov, v ime purgarske škole Perusek László deak i v ime narodne škole Zsganec Jolan mala pucika je dela venca. Trombentaš je zatrobental na molitvu, soldatija je s puškom dala poštuvanje, odzadi su štuki zagrmeli i nega bilo srca, da se nebi pomolilo Svemučemu Bogu za milost.

Na grobu vítěz Kaltróy Antala

Zatem su si išli k grobu vítěz Kaltróy Antala, m. kr. ezredeša, štéri je podnesel za domovinu junacku smrt. Tam je honvedski zapovednik v ime honvedskoga bataljona, šterom je pokojni bil komandant, del doli venca, a Pecsnorik Otto ors. obl. pak je v ime Zrinyi Csoporta Vitezskoga Reda okinčil groba, svojega voditelja z lepim vencom. Behojnik Mihály je del v ime varaša venca „Molitva“ soldački pozdrav junackomu zapovedniku, a žalostnoj dovici troštanje s pravoga srca.

Što je bil na toj paradi? Si su tam bili, štéri imaju zdrave roke i noge. Vitezi, frontski soldati, stari i mladi, leventashi, dečki i puce, se vlasti, si fele stanovniki, saki se trsil, da pokaže svoju zafalnost i poštuvanje pokojnim junakom.

Vi magyarski Vitezi gori v Nebu jeli ste to vidli? Vaše telo naj počiva v miru, a duša vaša naj se veseli nebeskoj blaženosti. Oni, štère ste tu ostavili, vredni su vas, idu za vami v vitezkom delu i čuvali bodu vašu diku, dok bo svet, svet i dok bo magyar na ovoj zemli.

Da su skončali trinajst aradskih generalov, močnikov, jeden od njih je z diamantom napisal na šajbu: „Magyarska naj pozabiti za tvoje mrtve, kakti tožiteli živi su“. Je tak je! Naši junacki mrtvi s prvoga i veđašnjega tabora živi su kak tožiteli! Tožiju bolševizma, štéri oče vništiji celoga sveta, tožiju anglosaskoga kapitalizma, štéri oče kraluvti po celom svetu i tožiju pajaša izdajitela, ali kak Sveto Pismo piše, došel bo plačen den, da bude javkanje i škripanje s zobmi za one, štéri su zatajili Gospodina Boga! Sp

Štelinga v Csáktornya

V sredu več zaran su vulice pune bile muzike, dečki su gizdavo dohajali pod zastavami, da spuniju svoju svetu dužnost za domovinu. A još bole su gizdavo marširali ob poldan da su išli, si okinčeni s pantlekami pred Zrinyi spomenik presigat. Tam njim je P. Bakos Agoston kateket

držal lepo prodeštvo, kaj je sveta prisega, kak je treba prisegu držati, domovinu braniti i se aldovati za nju.

Potli toga su dečki presegli magyarski i megyimurski, onda su njim odigrali Himnusa i stem su odišli.

Detečja nesreča. Jen dečko je strelil drugoga i on je na mestu hmrl

Strašna detečja nesreča se pripetila v Buzašu. Mali Sostarics Ferenc, 12 let star dečko je podnesel smrt. Dečki su se igrali na večer, mali Tassányi József

je nekak došel od oružja i kak su se igrali, puška se sprožila i mali Sostarics je opal nakla, kugla ga v srce trefila i na mestu je hmrl. Na den Sesevete su ga zakopali.

Škole su se hapile

Po naredbi m. kr. Ministra za Veru i Škole, novembra 3-ga, v sredu hapile su se škole. Več v jutro zaran su vulice glasne bile od deakov i stem je naš varaš postal nazaj takši, kakšega smo vučni. Im nemremo biti prez naših deakov, tak smo njim radi.

V jutro ob 9 vuri su deaki došli na sv. mešu, zvali su Svetoga Duha, da njim rezsveti pamet, kaj se bodo leži vučili.

Potli meše domarširali su pred Orsácku Zastavu. Saka škola pod svojom zastavom. Jako je za gledati bila zastava

preparandije, štéra je čuda viherov pretrpela i 23 leta neje doma bila. Popevali su Veru Božu, za tem pak je Polesinszky Jenő direktor preparandije držal govora školskoj mlajšini i opomenul njih, da je znanost oružje. Oni bodu oni stupi, štéri nam orsaga držiju i čuvaju našu budućnost. Znanost je oružje i stem oružjem mora saki braniti domovinu, saki na svojem mestu.

Popevali su Himnusa i stem su deaki odišli saki v svoje škole, da se hapiju vučiti.

Kak se treba braniti od bombi za vužigati

Naši nepriatelji anglosasi su ve, poleg drugih bombi sa vužigati, hapili hitati i novo formu vužigala i to palice za vužigati, onda fosfornate bombe i kante za vužigati.

Palice za vužigati su na šest vogle koli

58 cm duge, tak zglediju kak plajbas, ocelnata glava prebije ne samo krova, nego i pada na najži i rezpoči se v stanu. Vagne koli 2 kile. Lehko se vužje i jako fest gori. Znutra je takši matrial, štéri jako svetlo i belo gori. V noveše

Nagykanizsán

Nagy választékban kaphatók

kész női kabátok

esőköpenyek

szép nyári ruhák

kosztümöök

pongyolák

vreme su v te bombe nemetali i takšega matriala, štéri se rezpoči tak, da dojdut v pogibel i oni ljudi, štéri ognja gasiju. Neie v sakoj takšoj palici matrial za rezpočiti, ali kajti se nezna, v šteroj je je, treba je pre gašenju jako paziti i braniti, i što gasi, mora se za stenom tak postaviti, kaj ga nikaj ne dostigne.

Fosfornate bombe su jako pogibelne za stan, kajti da se ta bomba rezpoči, goreći fosfor (to je ono, kaj šibicu imaju na glavi) se rezleti i de dojde od česa drvenoga ili platnenoga, to se mam vužje i tak mam čeli stan gori. Sama bomba vagne do 14 kil, ili još više. Ako ju hitiju z velke visine, predere ne samo krova, nego i naiža, a more predreti i više štokov i vužgati više stanov. Bomba ima formu flaše, 80 cm. je duga, odspod ima gomba. Tu je nutri vužigalo štero se mam vužje čim se bomba tresne i onda od toga se vužje fosfor v bombi.

Da se bomba tak sproži, onda benzol i fosfor, kaj je nutri, se rezleti i napravi velkoga dima. (Za to je dobro ve za vreme tabora s hiže se vun pospraviti takše, kaj se lahko vužje, firhange, tepihe, pokrivave i drugo takše.) Ako te fosfor opadne na gladko drveno telo, to teži gori i leži se da obraniti. Dim, štéri se napravi je giten i jako škodi na pluća.

Gasiti ognja i braniti

Ova fosforna bomba more biti jako pogibelna, ako se mam ne hapimo gasiti gnejzde ognja. Za kratko vreme moreju cele hiže i cele vulice zgoreti. Da se to nebi pripetilo, mora se saki človek prepraviti za gašenje žereče gnejzde i saki človek mora razmeti ognja gasiti, kajti nega niti v jenom mestu tulko fejervergáro, kaj bi mogli va više mesta na jempot ognja gasiti.

Zato mora saki človek, štéri je odrasel, moški, ženske, pomagati ognja gasiti i onda, ako ne pri njih, nego pre sosedu gori.

Da odletiju bombaši onda je treba mam bežati na naiža i po hižaj glet jeli je ne kaj opalo z lufta. Ako sek adi, onda već znamo, da je bomba opala. Či ga ne dima onda je bomba ne opala ili pak se ne rezpočija. Za to treba krova, naiža i hiže dobro pogledati, jeli je ne de luknja od bombe.

Či se de bomba najde, štéra se ne sprožila, onda se je ne smeti teknuti, nego mam pozvati fejervergare, a za toga pak z vodom i peskom paziti, kajti mogoče je, da je bomba tak složena, kaj se bo stopram potli rezpočila.

Da moremo toga ognja od bombi mam vgasnuti, po hižaj i na naiži (v zimi na toplom mestu) moru navek biti k ređu puna kad vode. V velkom dimu mam neznamo, jeli je palica opala ili fosforna bomba, zato je smeti vodu samo onda vliavati, ako je visoki plamen i neje beli, da človeka zaslepi. Či je plamen jako beli i člo-

veka slepi, onda je palica opala, onda je treba s peskom gasiti, kajti ako zvodom polejemo, onda se napravi gaz za pokati i još vekši ogenj. Naj-

predi z peskom posipati na debelom, onda z vodom obilno.

(Drugipot dale.)

Zrinyi Csoport Vitezkgoga Reda se s paradom poklonila pred spomenikom grofa Zrinyi Miklósa

Novembra 1-ga, na Sesevete, se Zrinyi Csoport Vitezkgoga reda v Csáktornya poklonil pred velikim duhom našega voditelja soldačije, viteza i pesnika.

Ob pol 12 vuri je bila v franciskanskoj cirkvi veliki paradna meša, na šteroj su bili si kotriži Zrinyi Csoporta, de-

putacija honvedskih oficero v i puna cir-kva naroda. Potli meše su si skupa odišli k Zrinyi spomeniku, de je najpredi honvedski zapovednik, a za njim pak, v ime Zrinyi Csoporta, Pecsornik Otto or-sački oblegat položil venca na spomenik, saki s kratkim govorom.

Taborski glasi

Sovjetska fronta

Roosevelt, amerikanski predsednik je ove dneve dal vun novinarom glasa, da su se oni v Moskvi naravnali za svoju politiku. Deset dni su skup sedeli Eden engleski, Hull amerikanski i Molotov sovjetski minister zvnjskih poslova, da rezčistij štringe, štere su med sobom imeli, Niti v Londonu niti v Waschingtonu, a niti v Moskvi odgovorni državni ludi nečeju nikaj govoriti, kaj su v Moskvi zrihtali, samo tulko se zna, da su sovjeti postavili velke zahteve osobito v Evropi bi šteli sigdi gospodari biti. Najlepše je to, da su niti jenoga europskoga naroda ne pitali, kaj veli k tomu. Tržili su nas med sobom kak nemo marše, ali pre delingi bomo i mi poleg i bomo pitali, što ima pravo gospodariti z

nami prez našega pitanja.

Nemci veliju za ovu konferenciju, da je to vesela igra med pajdaši.

Za sovjetsku frontu čujemo od Nemške Telegrafске kancelarije ovo: Velka jesenska bitka dale trpi. Osobito v južnom kraju su jaki ognji. Prem, da su sovjeti vložili velke sile zadnje 24 vure nigdi ne su došli niti za jen korak napre. Pre varašu Melitopol je bila jaka ofenziva proti krilam fronte. Pre Azovskom Morju su sovjeti stirali v ogenj pešičke soldate, taborska kola, avione i na zadnje velke trupe konjenikov, kajti su mislili, da su nemške linije oslabile, ali se to je za badav bilo, nemci su ostali na mestu i strelili su doli, samo jen den 115 sovjetskih taborskih kol.

Na severnoj fronti jaki dežgyi i velko blato sprečavleju taborsko gibanje, ali zato jakše ide na sredini fronte i v južnim krajim. Sovjeti imaju velke zgubičke osobito v pešičkoj soldačiji

štukov, mašinpuški, drugoga oružja i matriala, to niti broja nema.

Te velke zgubičke i v Londonu priznaju i veliju, da su sovjeti tak već oslabili, kaj si niti potli tabora nabodo mogli vrediti svoje prilike prez engleske pomoći.

Taljanska fronta

Teški anglosaski zgubički na južnoj taljanskoj fronti

V južnoj Taljanskoj se bitka se više pevkešava i širi. Poleg morja i proti nutri v oragu se 8. amerikanska trupa hapila ofenzivu proti Trigno vodi. Nepriatelj se z jakim kanonerskim ognjom vleče proti vodi, a negdi su engleske špice i prek zašle. Te su nemci zavrnuili i napravili njim velke zgubičke, a nemški kanoneri zabili su njim pota nazaj. I tak nesu nepriatelji mogli sebi napraviti mesta prek vode s sigurnimi mosti, da bi mogli trupe prek voziti i tak na vekše idti proti nemcam.

Z nemške strane čujemo, da je sigurno z konferencije v Moskvi zišlo, kaj englezi ve delaju. V Južnoj Engleskoj se nabiraju trgovačke ladje, a v La Manche kanalu englezi fest polažeju mine. Ran tak v Južnoj Engleskoj spravlaju englezi skup čuda soldačije i čuda aeroplanov. Stoga si misliju v Nemškoj, da se to delaju samo zato, da bolševikam pokažeju da i oni nekaj delaju.

Ali i nato je moči misliti, da su sovjeti prisili Englesku na drugu frontu i oni bodo presiljeni, prem da sami znaju, da njim bo to na kvar već ve idti z onom ofenzivom proti zapadnoj Evropi, šteru su sovjetaj za prtuletje 1944. obečali.

Najnoviši glasi nam veliju, da su englezi višepot probali v Južnoj Taljanskoj, ali vekših bitki ga ne bilo. De su kaj probali, morali su nazaj, kajti nemški kanoneri su je zavrnuili.

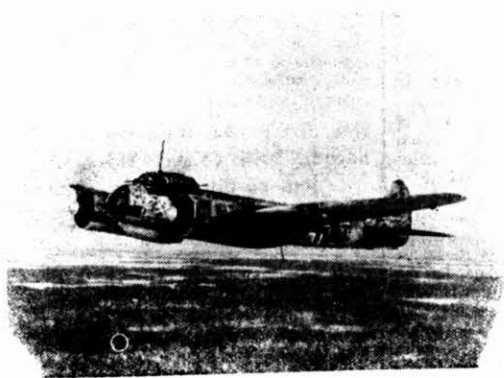
Nemške podmorne ladje su pak vtopile čuda nepriateljskih ladji.

V Mussoliniovoj Taljanskoj se država fest organizira. Saki den se stvaraju zakoni za čuvanje domovine. Tak su ove dneve stvorili novoga soldačkoga zakona za obranu. Izdajete, šteti su vun dali domovinu, dojdou pred eksterni sod i bodo teško štofani, ran tak i oni, šteti su si v toj velkoj zmešariji velke imetke spravili.

Japanska fronta

Japanska i oslobodjeni del Kinezke su ove dneve med sobom napravile priateljskoga kontrakta za pomoć jena drugoj.

V Indiji dale hara glad. Radio z Bangkoka daje na glas, da gladen narod predira v soldačke magazine i odvleče hranu. Par jezer ludi zastavili su soldačkoga čuga, šteti je hranu pelal i sega su ga spraznili. Engleska soldačija strela na narod i čuda ga mrtvih. To je englesko gospodarenje i toga se oče Indija rešiti, zato se zdize proti engleskomu jarmu.

Avion na putu proti nepriatelja

a nemci se trdo držiju, makar ta bitka trpi već par mesece i kak se god sovjeti napinjaju, nemreju frontu predreti.

Sovjetski zarobleniki veliju, da v toj velkoj ofenzivi sovjeti jako slabo hraniju svoju soldačiju i samo je tiraju pred štuke. Takši, slabo hrá-

njeni soldat nejde z velkom volom v sigurno smrt i niti mu je ne stalo do toga, kaj bi njegova stranika gvinula. Kak fratiju sovjeti svoje ljudi i matriala, to se najbolje vidi stoga, kaj su nemci od potli, kak se ta letna ofenziva hapila, doli strelili 18.000 sovjetskih soldatov, a kulko

Kőbányai Polgári Serfőzde

murakózi egvedárusítója, ugyszintén

PETÁNCI ÁSVÁNYVIZ Iőraktára

jedini prodavec pive za Medjimurje i glavno skladište PETANSKE kisele vode

Csáktornya, Kossuth L.-u. 1 sz. alatti

nyitral MRÁZ TIBOR

Csáktornya, Kossuth L. vullica br. 1.

telephelyiségét ÁTHELYEZTE
A ZRINYI VÁRBELSŐ UDVARÁBA.

je svoje skladište i magazine PREMESTIL V
ZNUTREŠNJI DVOR ZRINYI GRADA (Starog grada)

Ruháit festesse, tisztítsa

Oprave farbatí, čistítí pre

Pálcsicsnál

Csáktornyai Flók: Baumsteiger üzletében

Horthy Miklós tér 9.

Škola za gospodare s srebernom lati bude v Csáktornya

Kak smo zazvedili, jaraški gospodarski inšpektorat (Gazdasági Felügyelőség) bude držal v Csáktornya gospodarsku školu za naše selske gospodare. Škola je za badav, hapilo se bo novembra 1-ga i što ju bo zvršil bude nosil srebernu lat.

Ne moramo čuda pripovedati za to, kak je ta škola važna za naše gospodare. Naši mladi gospodari bodo se navčili, kak je treba po današnjim gospodarit, više i bolje povati i se drugo, kaj današnji gospodar znati mora. Škola bo tr-

pela tri mesece.

Svet ide saki den napre, kaj je večera dobro bilo, denes več ne vala. Furt se vučimo i furt idemo za tem, da z naše zemle dobimo čim več i čim boljšega vun. Narod se pova, a zemla ne raste, zato moramo gledati, da z naše zemle dobimo večšega i boljšega ploda. Se to se bomo navčili v toj gospodarskoj školi. Nadjamo se, da bodo naši gospodari, o sobito mladi v čim večšem broju pohodili to školu.

Par reči za sladku trstiku

Pismo z Muracsánya

Čuda smo pisali za hasnovito sladku trstiku i ve smo dobili prvoga lista, kak je rodila i z veseljem ga dajemo na glas našim čitatelam.

Naš priatel Sztrahia György z Muracsánya nam piše ovo:

Drago vuredništvo našega lista Muraköz! Dajem njim na znanje, da sam ovo leto ja sadil ovo sladku trstiku i rihtig jako dobro je zišla v našem Dolnjem Megyimirju. Posejal sam 400 klaftrov, zrasla je visoko 2 metre 25 centimetre a zalesnice ima 4-5 koli sebe. Sejal sem ja i Vadla József z Muracsánya samo on je svoje ponucl za krmu. Ja imam na 400 klaftraj 2 metre semena i jen celi voz stebila. Ve se bom hapil prešati toga soka i onda njim bom, drago Vuredništvo na glas dal, kak bom zišel s prešanjem. Več me prosiju za seme za prodati ali neznam, počem bi računal kilograma, pak njih prosim, kaj bi mi to v njihovim Megyimirskim Listu na glas daju, Zafalim se njihovim brigam i stem ostanem na dale član našega Muraközi Hetilap lista. Zbogom s poštuovanjem

Sztrahia György

Muracsánya 222 házszázm

Pošta vurednika: Sztrahia György Muracsány. Jako nas veseli, kaj ste tak dobro zišli s sladkom trstikom. Ve se morete Vi i drugi ljudi osvedočiti, da naše novine ideju samo za tem, da našim ludem pomoreju kak najdale v gospodarstvu. Seme ima veliku vrednost, kaj bo cena to još neznamo, da bomo zazvedili, bomo vam dali na glas. Vredno ga čuvati. Pišite nam, kulko ste naprešali. Trop je dober za žganicu peči, za živinu hraniti, za mleti za kavu peči i za sake fele hasen. Dobro skoskati stebila i onda prešati. Pozdravlam Vas.

Spravljajte jabučne koščice! Za ki-lu se plati ne 25, nego 40 pengő. Saki naj spravlja! Deački koš purgarske škole zeme prek!

KAJ JE NOVOGA?

— Pak su doli zaprli jenoga melina v Csáktornya. Vlasti su pak morale jenoga melina doli zapreti zbog protizakonskih poslov. Za ve je došel na red melin Szernecz Pal v Csáktornya. Toga melina su zaprli na tri mesece. Kaj je tam žitka ne semletoga, dobiju gazdi nazaj.

— Kak si puca moža spravi, ako je dečka strah. V južnoj Americi, v državi Argentinia živi jen jako bogati milijoner Levero zvani. Ima jenu fajnu čer, ona pak ima vroču južnu krv, zove se Rozika. Ta fajna vroča frajla zalubila se v jenoga inženera, a on v nju. Išel je v snoboke k ocu, ali on ga je jako hladno odvrnu, drugo pak neje vupal prositi za čer, niti pak neje vupal skočiti s pucom, prem da mu je ona to ponujala. Samo Rozika neje zato č bogatoga milijonera, kaj bi on zadovolna bila stem, kaj se njena žela odhiti, pak si je sama napravila snoboke. Jempot da je inžener na večer dimo došel, su ga zgrabili četiri jaki človeki, napravili su nu jaku mamicu i odveli su ga nekam poleg morja, de ga već čekala Rozika s svojim ladjom i odpelala si je mladoženju na široko morje. Da se inžener za par vur zbudil, našel se v naručaju svoje zaručnice. Da je otec videl kak stoji stvar, očes, nečes, moral je prevoliti i tak je inžener došel do bogate žene, za šteru ne je vupal drugo prositi.

Gospodarstvo

Kak je treba seno nutri dati

(K. É. 43) Čuda se ljudi spominaju za nutri davanje sena, pak za to očemo naglasiti, kaj moraju naši gospodari znati,

Prvič, na mesto sena slamu samo onda moči nutri dati, ako je gospodaru seno ne zraslo i to dokaže z občinskom svedočebom, šteru mora podpisati i inspektorat za obsrbu naroda. Pre tem ne smeti pozabiti, da ako što na mesto sena oč zobi nutri dati, to se mu ne računa v jedinice.

Vlada dobro zna, da je zbog sušnoga vremena teško seno nutri dati, ali seno je soldadžij

Jeli sam platil za novine?

štera nam brani domovinu, jako potrebno, za to se vlada nadja, kaj bodo gospodari spunili svoju dužnost, kak je najdale moči.

Vaganje marhe, štera se nutri da

(K. É. 43) Čuda štricanje delaju ljudi s trgovci, da se marha nutri davle, kulko je smeti procentov doli zeti, jeli 8% ili samo 4%. Moraju ljudi znati, da 4% samo onda moči doli zeti, ako se marše tira prek 5 kilometrov dalko i ako trgovec sam, ili njegov človek sprejava marhu i tak se osvedoči, da su pajdoč marhu ne hranili, niti napajali. Ako se marše tira bliže od 5 kilometrov, onda trgovac ima pravo doli zeti 8% i onda, ako je sprejavaj marhu, kajti saki gazda slobodno nahrani i napoji marše, predi kak ga tira i na tak kratkom potu se marše ne sprazni.

V šteri klas spada marše, to odredi trgovac, to za gazdu neje kvar, kajti ako komišija prenaide, kaj je marše bolje, onda ga dene v bolši klas i onda je trgovac dužen gazdi kcoj plati.

Opomenemo gospodare, da bodo prek davali nutri zetu marhu, sigdar naj sobom zemeju gazdinsku knjigu i pašuša za marše.

Kaj treba znati za mašču nutri dati

Po najnovišoj naredbi ministra za obsrbu naroda, mesari moraju od sake svinie šest kil mašče nutri dati, a kaj se v privatnoj hiži kole, od onoga je treba nutri dati od prve svinje 4, a od sake dalnje svinje pak 8 kil mašče. Što ima gazdinsku knjigu, dobi cedulu za mašču i to mu zemeju v račun pre jedinica.

Nova cena živinskim pašušam

Financminister je dal vun naredbu, za novu cenu živinskih pašušov. Po toj naredbi pašuš za birku, kozu, onda za prase, mlajše od pol leta, košta 50 filerov, za prase, stareše od pol leta, ili za tustu svinju, onda za konja, govedsko marše i bivola, mlajšega od dve leti i za osla i mulu kulko god staru, košta pašuš 1 pengő, za konja, govedsko marše, ili bivola starešega od dve leti košta pašuš 2 pengő, ako pak prek tri leta star konj ide za honvedstvo, onda pašuš košta 1 pengő. Se to su državni štemplni, a občinski marše se ekstra plata. Stari pašuši se moreju ponucati, samo se moraju štemplni kcoj prekeliti.

Naredba m. kr. ministra za obsrbu naroda broj 55.3000/943 K. M. s kojom se odredi cena sponu.

Za sponu i za prah za prati su za celi ot-sag odredjene ove cene:

1. Jedinstveni spon za prati falat 100 gr. teski 38 fill.
 2. Jedinstveni soppn za prati falat 200 gr. teski 76 fill.
 2. fini spon za hmvitati falat 100 grame teski 64 fill.
 3. spon za decu prati falat 80 grame teski 1 P. 06 fill.
 4. spon za podbrivati kockasti falat 70 gr. teski 70 fill.
 5. spon za podbrivati okrogli falat 60 gr. teski 1 P. 04 fill.
 6. prah za prati paklec 1/4 kile teski 84 fill. prah za prati paklec 1/2 kile teski 1 P. 06 fill.
- Fabrikant je dužen na saki falat spona i na prah za prati našampati gori, za kulko se v štacun potrošitelu prod.

APRÓHIRDETÉSEK - MALI OGLASI

Apróhirdetések díja szavankint 10 fillér. — A vastagon nyomott azó kettőnek számít. Legkisebb hirdetés díja 1 P.

Egy háromszármnyu ablakra való (teljesen új) faroletta eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Felélős szerkesztő: Pecsornik Ottó
Felélős kiadó és lapfajladonos: Pecsornik Ottó
Nyomat: Muraközi Katolikus Könyvnyomda — Csáktornyy
Nyomáért felöl: Sáross Antal